

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.09.1983, sp. zn. 10 Co 156/83, ECLI:CZ:NS:1983:10.CO.156.1983.1

Číslo: 43/1985

Právní věta: Rozhodnutí okresního národního výboru o tom, zda zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie skončilo ze zdravotních důvodů (§ 9 písm. a/ bod 2 zákona č. 129/1975 Sb. /1/), je podkladovým rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 116 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb. Soud je proto přezkoumává v řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř. při přezkoumávání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.09.1983

Spisová značka: 10 Co 156/83

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Národní výbory, Rozhodnutí jiných orgánů, Sociální zabezpečení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 244 121/1975 Sb. § 116 129/1975 Sb. § 9 132/1975 Sb. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1985 sb. rozh.

Rozhodnutí okresního národního výboru o tom, zda zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie skončilo ze zdravotních důvodů (§ 9 písm. a/ bod 2 zákona č. 129/1975 Sb. /1/), je podkladovým rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 116 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb. Soud je proto přezkoumává v řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř. při přezkoumávání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 28. 9. 1983, [10 Co 156/83](#))

Úřad důchodového zabezpečení v Praze svým rozhodnutím přiznal navrhovateli od 1. 11. 1981 částečný invalidní důchod ze zaměstnání III. pracovní kategorie ve výši 1031,- Kčs měsíčně včetně zvýšení podle čl. I odst. 1 zákonného opatření č. 76/1979 Sb., vycházející z průměrného měsíčního výdělku 2859,- Kčs, stanoveného za roky 1976 až 1980 a za doby zaměstnání v délce 42 roků, z toho 9 roků a 64 dnů ve II. pracovní kategorii. Při stanovení výše dávky, jež činí polovinu invalidního důchodu, pak se zřetelem k ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb. omezil výši uvažovaného invalidního důchodu na 70 0001:1E4Frůměrného měsíčního výdělku.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatel namítal, že mu přísluší částečný invalidní důchod ze zaměstnání II. pracovní kategorie, a tvrdil, že v zaměstnání uvedené pracovní kategorie pracoval nepřetržitě od 27. 6. 1947 do 21. 3. 1968, tedy více než 20 roků, a to jako letecký mechanik, později jako letecký mechanik-motorář, a toto zaměstnání ukončil ze zdravotních důvodů. Částečný invalidní důchod mu náleží již od 13. 8. 1981, neboť nemocenské mu bylo vyplaceno jen do 12. 8. téhož roku.

Městský soud v Praze vyhověl opravnému prostředku jen pokud šlo o stanovení data, od něhož měl být navrhovateli důchod přiznán, když zjistil, že výplata nemocenského byla navrhovateli ukončena k 12. 8. 1981. Byl tedy toho názoru, že Úřad důchodového zabezpečení měl navrhovateli přiznat částečný invalidní důchod od 13. 8. 1981. V otázce zhodnocení další doby navrhovatelova zaměstnání ve II. pracovní kategorii zjistil sice z výsledků provedeného dokazování, že navrhovatel vykonával od 1. 1. 1961 do 31. 8. 1963 a od 1. 5. 1966 do 31. 3. 1968 zaměstnání leteckého mechanika-motoráře (převážně ve zkušebnách leteckých motorů a brzd) a že spolu s již zhodnoceným obdobím ve II. pracovní kategorii od 30. 6. 1947 do 31. 12. 1953, od 1. 1. 1954 do 31. 12. 1960 a dále od 1. 9. 1963 do 30. 4. 1966 vykazuje více než 20 roků zaměstnání uvedené pracovní kategorie, dospěl však k závěru, že navrhovateli nevznikl nárok na částečný invalidní důchod ze zaměstnání této kategorie, protože nebylo prokázáno, že uvedené zaměstnání skončil z důvodů zdravotních. Nárok na částečný invalidní důchod navrhovateli vznikl až v roce 1981, zatímco zaměstnání leteckého mechanika-motoráře skončil již v roce 1968; nespĺňuje proto podmínku trvání zaměstnání II. pracovní kategorie ke dni vzniku nároku na dávku, popřípadě alespoň 2 roky před vznikem uvedeného nároku (§ 25 odst. 1 a § 13 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb.). Přitom soud prvního stupně vycházel z pravomocného rozhodnutí příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení z 29. 3. 1983, vydaného podle ustanovení § 9 písm. a) bod 2 zákona č. 129/1975 Sb. o tom, že „nelze prokázat, že k přerušení zaměstnání II. pracovní kategorie v roce 1968 došlo ze zdravotních důvodů“.

V podaném odvolání proti uvedenému soudnímu rozhodnutí vytýkal navrhovatel soudu prvního stupně, že převzal bez dalšího závěry rozhodnutí posudkové komise sociálního zabezpečení z 29. 3. 1983 v otázce skončení jeho zaměstnání ve II. pracovní kategorii v roce 1968. Rozhodnutí uvedeného orgánu vydané podle ustanovení § 9 písm. a) bod 2 zákona č. 129/1975 Sb. je jen podkladovým rozhodnutím pro rozhodnutí orgánu důchodového zabezpečení a jeho věcnou správnost v přezkumném řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř. soud rovněž přezkoumává. Tvrdil, že citované rozhodnutí není správné již z toho důvodu, že vycházelo z formálního označení důvodů, z nichž zaměstnání navrhovatele skončilo, a nikoli z objektivně prokázaného dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který navrhovateli bránil uvedené zaměstnání vykonávat. Požadoval proto, aby řízení bylo doplněno vyžádáním znaleckého posudku, v němž by znalec-odborný lékař stanovil, zda pro skončení navrhovatelova zaměstnání leteckého mechanika-motoráře v roce 1968 byly dány zdravotní důvody.

Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně zjistil v potřebném rozsahu skutečný stav věci pro posouzení otázky, od kterého data navrhovateli přísluší částečný invalidní důchod a které další doby zaměstnání je třeba navrhovateli zhodnotit ve II. pracovní kategorii; nezjistil však co nejdůležitěji skutkový základ v otázce skončení navrhovatelova zaměstnání ve II. pracovní kategorii.

Navrhovateli třeba přisvědčit, že rozhodnutí vydané posudkovou komisí sociálního zabezpečení příslušného okresního národního výboru podle ustanovení § 9 písm. a) bod 2 zákona č. 129/1975 Sb. je podkladovým rozhodnutím, které je třeba při rozhodování o opravném prostředku proti rozhodnutí

orgánu sociálního zabezpečení o zákonném nároku na dávku z důchodového zabezpečení přezkoumat (§ 116 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb.). Na tom nic nemění ani to, že rozhodnutí příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení z 29. 3. 1983 bylo vyvoláno soudem až v průběhu přezkumného řízení.

Soud prvního stupně vycházel ve svém usnesení z právního názoru, že rozhodnutí posudkové komise sociálního zabezpečení nepodléhá přezkoumání a v důsledku toho, že se soud nemůže zabývat otázkou jeho věcné správnosti. Odvolací soud uvedený právní názor nesdílí, neboť podkladová rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 116 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb. musí být přezkoumávána z takového hlediska, z jakého jsou přezkoumávána rozhodnutí v řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř., totiž z hlediska zákonnosti rozhodnutí o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení. Soudy nemohou přezkoumávat jen taková podkladová rozhodnutí, jež jsou založena na volné úvaze, jak je tomu např. u rozhodnutí vydaných okresním národním výborem podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. c), věta za středníkem, zákona č. 121/1975 Sb. o zápočtu jiné doby nezaměstnanosti.

Rozhodnutí o tom, zda zaměstnání navrhovatele ve II. pracovní kategorii skončilo z důvodů zdravotních, není založeno na volné úvaze, nýbrž na zjištění a posouzení skutečného stavu věci. Příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení při posuzování této otázky v projednávané věci vycházeli jen z formálních označení důvodů, jež navrhovatel pro skončení pracovního poměru uplatnil jako osobní důvody, aniž se blíže zabýval otázkou, zda pro skončení navrhovatelova zaměstnání byly objektivně dány zdravotní důvody. Tomu ostatně nasvědčuje i samotný výrok zmiňovaného rozhodnutí, v němž posudková komise užívá formulace, že „nelze prokázat, že k přerušení zaměstnání II. pracovní kategorie v roce 1968 došlo ze zdravotních důvodů“. Přitom z posudku příslušné krajské posudkové komise sociálního zabezpečení z 11. 12. 1983 plyne, že u navrhovatele byla již v roce 1953 zjišťována percepční sluchová vada na klinice pro choroby z povolání a bylo doporučeno přerážení z hlučného prostředí.

V dalším řízení proto soud prvního stupně musí přezkoumat věcnou správnost podkladového rozhodnutí a dalším dokazováním, zejména výslechem navrhovatele jako účastníka řízení, vyjádřením jeho tehdejšího zaměstnavatele, popřípadě i vyžádání znaleckého posudku, zjistit potřebný skutkový základ v otázce, zda navrhovatel ukončil v roce 1968 zaměstnání II. pracovní kategorie ze zdravotních důvodů, a o věci rozhodnout znovu.

Z uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně i o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 a § 244 odst. 1 o. s. ř.).

1) Úplné znění zákona se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 32/1983 Sb.; v SSR srov. zákon č. 132/1975 Sb., jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 36/1983 Sb.